

รูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร Model of Political Movements of the Public Sector in Bangkok, Thailand

สิปปณรงค์ กาญจนวงศ์ไพศาล* และวิจิตรา ศรีสอน
วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Sipnarong Kanchanawongpaisan* and Wijittra Srison
College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University

Received: September 10, 2024

Revised: October 3, 2024

Accepted: October 4, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง 2) เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อได้รูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร งานวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครตอนเหนือ จากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร ค่าการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ครอนบาค อัลฟา .895 และค่าความเที่ยงจากการทำ IOC ที่ .67 โดยทำการกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น นักเคลื่อนไหว ผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง และรูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนอยู่ในระดับมาก 2) จากการทดสอบโมเดลสมการโครงสร้าง พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) รูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมือง เกิดจากองค์ประกอบภายในประกอบด้วย การรับรู้สื่อ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม และส่งผลให้เกิดแรงจูงใจ ที่ส่งผลต่อภายนอกคือความเคลื่อนไหวทางสังคมและเกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองในที่สุด ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่มีผู้คนออกมาร่วมกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสามารถสื่อสารกันทางออนไลน์ ทำให้ยากต่อการป้องกันการชุมนุมจากเจ้าหน้าที่รัฐ

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์ การเคลื่อนไหวทางสังคม การเคลื่อนไหวทางการเมือง

Abstract

The research “Model of Political Movements of the Public Sector in Bangkok, Thailand” had the following objectives: 1) To study the level of factors related to social media usage behavior, social movements, and political motivations influencing political movements; 2) To examine the causal relationship patterns of social media usage behavior among the civil society in Bangkok; and

3) To develop a model for political movements of civil society in Bangkok. The study employed a mixed methods research design, collecting quantitative data from the sample of 300 participants in the northern areas of Bangkok selected by using stratified random sampling to analyze variable relationships. Instrument reliability was tested using Cronbach's alpha, yielding a value of .895, and content validity was confirmed with an IOC score of .67. The statistical significance level of .05 was set for the analyses. Qualitative data were collected through in-depth interviews with key informants, such as activists, community leaders, and the general public. The research findings revealed that 1) The factors of social media usage behavior, social movements, political motivations, and the patterns of political movements of civil society were found at the high level; 2) The structural equation model test indicated that the model was consistent with the empirical data; and 3) The model of political movements was derived from internal factors, which included media awareness that led to behavior and political motivations, influencing external outcomes such as social movements and, ultimately, political movements. This phenomenon enabled individuals to participate in political activities effectively and conveniently due to online communication, making it difficult for government authorities to prevent gatherings.

Keywords: Social Media, Social Movement, Political Movement

บทนำ

ในปัจจุบันโลกได้มีวิวัฒนาการในสื่อสารระหว่างกัน โดยมีการใช้ สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่หมายถึงรูปแบบของสังคมที่สื่อสารผ่านช่องทางเว็บไซต์ และแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ผู้ใช้สร้าง และแบ่งปันเนื้อหา หรือมีส่วนร่วมในเครือข่ายสังคมโดยผ่านช่องทางหรือแพลตฟอร์มที่ช่วยให้บุคคล และองค์กรมีวิธีการสื่อสารทำงานร่วมกัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นแบบเวลาปัจจุบัน หรือเรียลไทม์ ตัวอย่างยอดนิยมของแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook, TikTok, Twitter, Instagram, LinkedIn และ Snapchat ในปัจจุบัน สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของผู้คน ส่งผลต่อพฤติกรรม ความคิดเห็น อารมณ์ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ยกตัวอย่างเช่น ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล อีกทั้งยังกลายเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังสำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความคิดเห็นของสาธารณะ และอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนไหวทางการเมือง (Gopal, 2023) อย่างไรก็ตามสื่อสังคมออนไลน์ยังสามารถนำไปสู่การแพร่กระจายของข้อมูลที่ผิด และการแบ่งขั้วของความคิดเห็นทางการเมืองทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว เนื่องจากผู้ใช้แบ่งปันข้อมูลส่วนบุคคลที่บุคคลที่สามสามารถเข้าถึงได้ เพิ่มความเสี่ยงในการโจรกรรมข้อมูลประจำตัว การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต และการคุกคามทางออนไลน์มากขึ้นอย่างกว้างขวาง การศึกษาโดย Rice et al. (2022) ได้สำรวจความสัมพันธ์ระหว่างแนวร่วมทางการเมือง และการเปิดรับมุมมองที่หลากหลายบนโซเชียลมีเดียโดยเฉพาะบน Twitter พบว่า ผู้ใช้มักจะมีส่วนร่วมกับเนื้อหาที่สอดคล้องกับความเชื่อทางการเมืองของผู้คนในสังคม อีกทั้งยังมีการสร้างห้องสะท้อนเสียง (Echo Chamber) ที่เสริมมุมมองที่มีอยู่ และจำกัดการเปิดรับมุมมองที่หลากหลาย ผู้ใช้ที่มีแนวร่วมทางการเมืองที่เข้มแข็งมีโอกาสน้อยที่จะพบเนื้อหาทางการเมืองที่หลากหลาย ในขณะที่ผู้ที่มีแนวร่วมทางการเมืองที่อ่อนแอกว่าจะมีมุมมองที่หลากหลายกว่า การศึกษาชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างเครือข่ายของแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนทำให้เกิดการสร้างห้องสะท้อนเสียง (Echo Chamber) และการเพิ่มความเป็นขั้วของกลุ่ม (Group Polarization) ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อวาทกรรมทางการเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ผู้เขียนแนะนำให้แพลตฟอร์มต่าง ๆ พัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมความหลากหลายในการเปิดรับข่าวสาร เช่น การแนะนำเนื้อหาจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย หรือกระตุ้นให้ผู้ใช้

ติดตามมุมมองทางการเมืองที่หลากหลายขึ้น ภายหลังการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ไปทั่วโลก สื่อสังคมออนไลน์ ก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปฏิรูปการและการเคลื่อนไหวทางการเมือง (ณัฐพล ดีโต, 2564) ด้วยการใช้ และการเข้าถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลมากขึ้นเนื่องจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จึงเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด (Volk, 2022) บุคคลและกลุ่มการเมืองกำลังใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มเหล่านี้ เพื่อการเผยแพร่ข้อมูล การเชื่อมโยง และการระดมมวลชนในรูปแบบที่ไม่เคยมีมาก่อน (พีระพงศ์ สุจริตพันธ์ และวายุภักษ์ ทาบุญมา, 2566) ทำให้พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านี้ในหมู่ผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในกรุงเทพมหานคร และส่งผล กระทบต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นอย่างมาก (Chaffey, 2024)

จากรูปแบบพลวัตของสังคมที่กำลังเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และการที่สื่อสังคมออนไลน์กำลังมีบทบาทต่อความ เคลื่อนไหวทางการเมืองเป็นอย่างมาก จึงอาจจะเกิดการสุมเสี่ยงที่จะทำให้สังคมเกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงเหมือน ดังเช่นเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาหลายครั้งในประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษารูปแบบความ เคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ใน การศึกษาและความเข้าใจในบริบทของความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชน และเข้าใจถึงรูปแบบของความ เคลื่อนไหวทางการเมืองในอนาคต ในขณะที่งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษากระบวนการทาง สังคม ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงใช้งานวิจัยเชิงปริมาณเข้ามาศึกษาเพื่อให้ได้ผลของการวิจัยที่มีมิติในการศึกษามากขึ้น

คำถามวิจัย

1. ปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร?
2. รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง
2. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง ของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อได้รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎี พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (Behavioral Social Used)

การศึกษาทฤษฎีพฤติกรรมผู้ใช้สื่อสังคมในโซเชียลมีเดีย เป็นสาขาสหวิทยาการที่ผสมผสานข้อมูลเชิงลึกจาก จิตวิทยา สังคมวิทยา การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการใช้โซเชียลมีเดีย และผลกระทบที่ได้จากการใช้แนวคิดนี้ เกี่ยวข้องกับการศึกษาแรงจูงใจภายในที่ผลักดันให้บุคคลมีส่วนร่วมกับช่องทาง การสื่อสาร หรือแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย และสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองทางสติปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมของผู้ใช้งาน (สิโรธร มีปราชญ์สม และคณะ, 2564) จากมุมมองทางจิตวิทยา การศึกษาทฤษฎี พฤติกรรมผู้ใช้สื่อสังคม สามารถเจาะลึกถึงความต้องการของปัจเจกบุคคลได้ เช่น ความปรารถนาในการเชื่อมโยงทาง สังคม การแสดงออก และการตรวจสอบความถูกต้อง ได้รับการแก้ไขผ่านการใช้โซเชียลมีเดีย นักจิตวิทยาสนใจว่า ช่องทางการสื่อสาร หรือแพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถสนองตอบต่อความต้องการภายในของมนุษย์ได้อย่างไร เช่น ความ อยากแสดงตัวตน หรือการแสวงหาตัวตน และการนำเสนอตนเอง การศึกษายังสำรวจผลกระทบของโซเชียลมีเดีย ที่มีต่อสุขภาพจิต โดยพิจารณาทั้งด้านบวก เช่น การสนับสนุนทางสังคมที่เพิ่มขึ้น และผลลัพธ์เชิงลบ เช่น ความวิตก กังวล และความอิจฉาในด้านสังคมวิทยา การใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้รับการศึกษาเชิงลึกในบริบทที่ว่าสื่อสังคมออนไลน์

หรือโซเชียลมีเดียนั้นมีรูปร่างและวิวัฒนาการอย่างไร และถูกกำหนดโดยบรรทัดฐานทางสังคม แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรม และพลวัตของกลุ่มได้อย่างไร นักสังคมวิทยาพยายามศึกษาบทบาทของโซเชียลมีเดียในการสร้างชุมชน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมตลอดจนการก่อตัว และการบำรุงรักษาเครือข่ายทางสังคม พวกเขามีความสนใจเป็นพิเศษว่าแพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงและเสริมสร้างความแตกแยกทางสังคม เช่น เชื้อชาติ ชนชั้น หรืออุดมการณ์ทางการเมืองได้อย่างไรในขอบเขตของการศึกษาด้านการสื่อสาร จุดที่ต้องให้ความสนใจอยู่ที่วิธีที่โซเชียลมีเดียได้เปลี่ยนแปลงการสื่อสารระหว่างบุคคลและสื่อสารมวลชน นักวิชาการในสาขานี้จะสำรวจว่า ช่องทางการสื่อสาร หรือแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียได้เปลี่ยนแปลงลักษณะของการเผยแพร่ข้อมูล พลวัตของวาทกรรมสาธารณะ และความสมดุลของอำนาจระหว่างสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และผู้ชมอย่างไร พวกเขายังตรวจสอบปรากฏการณ์ของห้องสะท้อนเสียง และฟองอากาศกรอง และผลกระทบต่อการกระบวนกรประชาธิปไตยและการสร้างความคิดเห็นสาธารณะ

แนวคิดและทฤษฎี การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement)

การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) เป็นปฏิบัติการของกลุ่มคนที่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเมือง สิ่งแวดล้อม เชื้อชาติ สิทธิผู้หญิง LGBT โรคเอดส์ คนพิการ ฯลฯ การเคลื่อนไหวทางสังคมเติบโตมาพร้อมกับอุดมการณ์เสรีนิยมประชาธิปไตยซึ่งให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการแสดงออกและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมาก โดยเชื่อว่าเมื่อประชาชนถูกกดขี่ข่มเหง หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม พวกเขาจะมีสิทธิออกมาแสดงความเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ประท้วง และเรียกร้องความยุติธรรมให้ตัวเองได้ (แอมเนสตี้, 2560) กลุ่มคนที่เข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวทางสังคมมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบริบท บางกลุ่มเป็นคนที่ออกมาต่อสู้เพื่อปลดแอกจากอำนาจผู้ปกครองที่ไม่เป็นธรรม บางกลุ่มเป็นคนที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และบางกลุ่มเป็นชนชั้นกลางไปจนถึงชนชั้นสูงที่แย่งชิงอำนาจทางการเมืองระหว่างกัน (Pleyers, 2023) การเคลื่อนไหวทางสังคมในบางประเด็นขยายตัวจากในประเทศจนได้รับการยอมรับเกือบทั่วโลก โดยบางประเด็นมีต้นกำเนิดในโลกตะวันตก เช่น สิทธิและความเท่าเทียมของผู้หญิง การแต่งงานของคนเพศเดียวกัน แต่บางเรื่องก็มาจากโลกตะวันออก เช่น หลักการไม่ใช้ความรุนแรง (อหิงสา) ของ มหาตมา คานธี การเคลื่อนไหวที่เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เช่น การเรียกร้องสิทธิพลเมืองของคนดำในสหรัฐอเมริกา ซึ่งนำโดยมาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ อาหรับสปริงส์ในภูมิภาคตะวันออกกลาง การรณรงค์ลดใช้ถุงพลาสติกเพื่อแก้ปัญหาโลกร้อน การเปิดโปงข้อมูลการละเมิดสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลทั่วโลกโดยวิกิลีกส์ การเคลื่อนไหวต่อต้านเผด็จการของนักศึกษาไทยในเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ 2516 และ 6 ตุลาฯ 2519 หรือแม้กระทั่งโครงการก้าวคนละก้าวเพื่อระดมทุนเพื่อโรงพยาบาลโดยตูน บอดี้สแลม ที่ตกเป็นที่สนใจของคนไทยจำนวนมากก็ถือเป็นการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบหนึ่งเช่นเดียวกัน (อนุสร หงษ์ขุนทด, 2559)

แรงจูงใจทางการเมือง (Political Motivation)

แรงจูงใจทางการเมืองหมายถึงปัจจัยทางจิตวิทยา และสังคมที่ผลักดันให้บุคคลมีส่วนร่วมในพฤติกรรมทางการเมือง รวมถึงการลงคะแนนเสียง การเคลื่อนไหว และการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ แรงจูงใจนี้ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยมากมาย ตั้งแต่ความเชื่อและค่านิยมของแต่ละบุคคล ไปจนถึงสัญญาณทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Azzimonti & Fernandes, 2023) โดยแรงจูงใจทางการเมืองมีปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย

- ประสิทธิภาพทางการเมือง หมายถึง ความเชื่อของบุคคลในความสามารถของตนในการมีอิทธิพลต่อการกระบวนกรทางการเมือง ประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง คนที่รู้สึกว่าการกระทำของตนเองสามารถสร้างความแตกต่างได้มีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวทางการเมืองมากกว่า

- ผลประโยชน์ทางการเมือง ความสนใจในการเมืองส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อแรงจูงใจทางการเมือง บุคคลที่สนใจและได้รับความรู้เกี่ยวกับการเมืองมากกว่ามีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากกว่า

- อัตลักษณ์ทางการเมือง ขอบเขตที่บุคคลระบุด้วยอุดมการณ์ทางการเมือง พรรคการเมือง หรือกลุ่มบุคคลสามารถจูงใจให้พวกเขาเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับความเชื่อของพวกเขา

2. ปัจจัยทางสังคม

- การเข้าสังคม ครอบครัว สถาบันการศึกษา และกลุ่มเพื่อนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อ และทัศนคติทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลต่อแรงจูงใจทางการเมือง การเปิดรับการอภิปรายทางการเมืองและการศึกษาของพลเมืองตั้งแต่เนิ่น ๆ สามารถส่งเสริมความรู้สึกถึงหน้าที่ของพลเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

- การเข้าร่วมกลุ่มสังคม วัฒนธรรม หรือการเมืองบางกลุ่มยังสามารถจูงใจบุคคลให้มีส่วนร่วมในการเมืองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบรรทัดฐานของกลุ่มส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

3. ปัจจัยด้านสภาวะแวดล้อม

- บริบททางการเมือง เป็นตัวกำหนดสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่กว้างขึ้น รวมถึงประเภทของระบอบการปกครองทางการเมือง ระดับเสรีภาพทางการเมือง และความมั่นคง สามารถส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจทางการเมืองได้ ตัวอย่างเช่น ในระบอบการปกครองที่กดขี่มากขึ้น ความกลัวว่าจะถูกสะท้อนกลับอาจระงับแรงจูงใจทางการเมือง ในขณะที่ในสังคมประชาธิปไตย การเปิดกว้างทางการเมืองมากขึ้นอาจส่งเสริมการมีส่วนร่วม

- อิทธิพลของสื่อ รวมถึงสำนักข่าวและแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแรงจูงใจทางการเมือง วิธีการนำเสนอและบริบทข้อมูลทางการเมืองสามารถมีอิทธิพลต่อความสนใจและการมีส่วนร่วมในการเมืองของบุคคล

การเคลื่อนไหวทางการเมือง (Political Movement)

แนวคิดและทฤษฎีของการเคลื่อนไหวทางการเมืองมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจรูปแบบต่าง ๆ ของการกระทำที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลดำเนินการ เพื่อสร้างอิทธิพลหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สาขาวิชานี้มาจากหลากหลายสาขาวิชา รวมถึงรัฐศาสตร์ สังคมวิทยา และจิตวิทยา เพื่อสำรวจแรงจูงใจ วิธีการ และผลกระทบของการเคลื่อนไหว ด้านล่างนี้เป็นภาพรวมของแนวคิดและทฤษฎีหลักในขอบเขตของการเคลื่อนไหวทางการเมือง สิ่งสำคัญคือต้องตระหนักว่ากิจกรรมดังกล่าวครอบคลุมการกระทำ และกลยุทธ์ที่หลากหลายที่บุคคล หรือกลุ่มใช้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในระบบการเมืองหรือสังคมโดยรวม (Dey & Dey, 2024) โดยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การมีวิธีการและกลยุทธ์ที่หลากหลาย การเคลื่อนไหวทางการเมืองไม่ได้จำกัดอยู่เพียงรูปแบบ หรือวิธีการเดียว ประกอบด้วยการกระทำที่หลากหลาย ตั้งแต่การจัดและการมีส่วนร่วมในการเดินขบวนอย่างสันติ การชุมนุม และการเดินขบวนไปจนถึงการมีส่วนร่วมในรูปแบบที่ตรงไปตรงมา และกล้าแสดงออกมากขึ้น เช่น การนั่งชุมนุม การไม่เชื่อฟังของพลเมือง และแม้แต่กิจกรรมการปฏิวัติในกรณีที่รุนแรง การเลือกวิธีการมักจะสะท้อนถึงเป้าหมายของนักเคลื่อนไหว บริบททางสังคมการเมือง และความเร่งด่วนของประเด็นที่มีอยู่

2. การประท้วงและการชุมนุมอย่างสันติ โดยทั่วไปแล้วจะเป็นการรวมตัวโดยไม่ใช้ความรุนแรงซึ่งผู้คนมารวมตัวกันเพื่อแสดงการสนับสนุนหรือต่อต้านนโยบาย แนวคิด หรือสถานการณ์ การประท้วงอย่างสันติมักเป็นสัญลักษณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความตระหนักรู้ และดึงดูดความสนใจของสาธารณชน และสื่อให้ทราบถึงสาเหตุเฉพาะ

3. การรณรงค์อย่างต่อเนื่อง การรณรงค์ทางการเมืองมักเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่จัดขึ้น และความพยายามต่าง ๆ ที่มุ่งเป้าไปที่การมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจภายในระบบการเมือง สิ่งเหล่านี้อาจรวมถึงการรณรงค์การเลือกตั้ง ความพยายามในการลوبي และการรณรงค์สร้างความตระหนักรู้ของสาธารณะเกี่ยวกับประเด็นทางสังคม สิ่งแวดล้อม หรือเศรษฐกิจ

4. การจูงใจฝ่าฝืนกฎหมายบางอย่างของพลเมือง การเคลื่อนไหวในรูปแบบนี้เกี่ยวข้องกับการจูงใจฝ่าฝืนกฎหมายบางอย่าง หรือท้าทายคำสั่งจากทางการให้ประท้วงกฎหมาย หรือนโยบายที่ถือว่าไม่ยุติธรรม การไม่เชื่อฟังของ

พลเมืองมีลักษณะเฉพาะโดยไม่ใช้ความรุนแรง และมักถูกใช้เป็นถ้อยคำทางศีลธรรมและจริยธรรมที่ขัดต่อประเด็นทางกฎหมายที่ใช้เฉพาะเหตุการณ์นั้น ๆ

5. การดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงในบางกรณี กิจกรรมทางการเมืองอาจอยู่ในรูปแบบของการดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการกดขี่ทางการเมืองอย่างรุนแรง หรือเมื่อการประท้วงอย่างสันติรูปแบบอื่น ๆ ทั้งหมดหมดสิ้นลงหรือถูกระงับ การกระทำเหล่านี้พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงโดยพื้นฐาน หรือโค่นล้มโครงสร้างอำนาจที่มีอยู่ และอาจครอบคลุมตั้งแต่การปฏิวัติที่เป็นระบบไปจนถึงการปฏิวัติเต็มรูปแบบ

6. มีเป้าหมายของการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างชัดเจน วัตถุประสงค์หลักของการเคลื่อนไหวทางการเมือง คือ การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของการโน้มน้าวนโยบายสาธารณะ การตรา หรือยกเลิกกฎหมายแก้ไขความยุติธรรมทางสังคม หรือเปลี่ยนความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นสำคัญ ๆ นักเคลื่อนไหวมักมุ่งแก้ไขปัญหาทางสังคม เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม และการทุจริตทางการเมือง

ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคดิจิทัลที่มีความหลากหลาย และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ประชาชนสามารถสื่อสารถึงกันโดยไม่ผ่านตัวกลางการสื่อสาร คือ สื่อในรูปแบบต่าง ๆ อย่างในอดีต รูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองจึงเปลี่ยนรูปแบบเป็น “การเคลื่อนไหวทางดิจิทัล” ซึ่งรูปแบบดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Gopal, 2023) โดยมีลักษณะที่เปลี่ยนไปดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงของการระดมพล และการสื่อสารอินเทอร์เน็ต และโซเชียลมีเดียได้ปฏิวัติวิธีการดำเนินกิจกรรม แพลตฟอร์มเช่น Twitter, Facebook และ Instagram ช่วยให้สามารถแพร่กระจายข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และจัดระเบียบการประท้วง และการเคลื่อนไหวที่มีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลนี้ได้เปลี่ยนวิธีการสื่อสารของนักเคลื่อนไหวทำให้สามารถอัปเดตแบบเรียลไทม์ และเข้าถึงผู้คนทั่วโลกได้

- สามารถเข้าถึงและไม่มีกำแพง การเคลื่อนไหวทางดิจิทัลได้ลดอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้คนที่สนใจทำให้ผู้คนในวงกว้างสามารถมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวได้ แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมกันได้ ไม่เหมือนแบบดั้งเดิมที่อาจถูกกีดกันในพื้นที่สื่อ และยังสามารถแสดงออกอย่างอิสระ และเรียกร้องระดมพลได้ อย่างรวดเร็ว

- มีความเข้าใจประเด็นทางสังคมมากขึ้น แนวคิดเรื่องความเหลื่อมล้ำทำให้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นว่าการแบ่งชั้นทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ เพศ และชนชั้น เชื่อมโยงถึงกันและส่งผลกระทบต่อประสบการณ์ด้วยอำนาจและการกดขี่อย่างไร แนวทางนี้ได้นำไปสู่การเคลื่อนไหวที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจัดการกับมิติต่าง ๆ ของอัตลักษณ์และความเสียเปรียบ

สมมติฐานงานวิจัย

H₁: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อการเคลื่อนไหวทางสังคม

H₂: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง

H₃: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อแรงจูงใจทางการเมือง

H₄: การเคลื่อนไหวทางสังคมส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง

H₅: แรงจูงใจทางการเมืองส่งผลเชิงบวกโดยตรงต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง

H₆: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่งผลเชิงบวกโดยอ้อมต่อความเคลื่อนไหวทางการเมืองผ่านทางแรงจูงใจทางการเมือง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method Research) คือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นำและยืนยันด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการศึกษาประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ตอนเหนือ ได้แก่ เขตจตุจักร บางซื่อ ลาดพร้าว หลักสี่ ดอนเมือง สายไหม และ บางเขน จำนวนทั้งสิ้น 739,156 คน (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2566) ทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดย กำหนดขนาดของตัวอย่างเป็นไปตามหลักเกณฑ์การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างตามแนวคิดของ Schumacker & Lomax (2010); Hair et al. (2010) ซึ่งกล่าวว่า การวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้างควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 10-20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ สำหรับงานวิจัยนี้ใช้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้จำนวน 15 ตัวแปร ดังนั้น ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างจึงเท่ากับ 300 ตัวอย่าง คนผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดตามสัดส่วน ของประชากรในแต่ละเขต การรวบรวมข้อมูลผ่านการใช้แบบสอบถามเชิงโครงสร้าง (Structured Questionnaire) ที่ผู้วิจัยออกแบบมาเพื่อวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมือง ผู้วิจัยทำการทดสอบ ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามทดสอบ ด้วยการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Items Congruency) ตามวิธีของ Rovinelli & Hambleton (1977) ได้ค่าตรวจสอบที่ 0.67 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การทดสอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการทดสอบค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 30 ราย (Try Out) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951) ได้ผลการทดสอบที่ .874 จากการทดสอบถือว่าแบบสอบถาม มีความเที่ยงตรงและแม่นยำ ผู้วิจัยจึงนำแบบทดสอบไปใช้จริงในการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำมา วิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ด้วยวิธี PLS-SEM ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Smart-PLS รุ่น 4 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเลือกแบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก (Key Informants) จำนวน 17 คน ซึ่งประกอบด้วย 1) นักวิชาการ จำนวน 4 ท่าน 2) นักการเมือง จำนวน 4 ท่าน 3) นักออกแบบโปรแกรม (Programmer) จำนวน 4 ท่าน และ 4) ประชาชนทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ท่าน โดยออกแบบข้อคำถามแบบ กึ่งโครงสร้าง (Busetto, Wick, & Gumbinger, 2020) ด้วยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยเอกสาร หรือการศึกษาเอกสาร (Documentary Research)

ผลการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 300 คน พบว่า ด้านเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 39.3 และเพศทางเลือก ร้อยละ 2.3 ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 26-43 ปี ร้อยละ 51.7 รองลงมา อยู่ในมีอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 23 อายุระหว่าง 18-25 ปี ร้อยละ 14.7 และอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 10.7 ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 68.7 รองลงมา ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 30.7 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 7 ตามลำดับ โดยไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับ การศึกษาในระดับปริญญาเอก ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 25,000 บาท ร้อยละ 69 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 ถึง 30,000 บาท ร้อยละ 28.3 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001- 40,000 บาท

ร้อยละ 1.7 และรายได้ต่อเดือน มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 1 ตามลำดับ ด้านประสบการณ์ ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ร้อยละ 62.7 เคยเข้าร่วม ร้อยละ 24.3 และ ไม่แน่ใจ ร้อยละ 13 ตามลำดับ

1. ผลการศึกษาระดับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง

ตารางที่ 1 สรุประดับปัจจัยการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยการเคลื่อนไหวทางการเมือง ของภาคประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร	ระดับความเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม	3.52	.406	มาก	1
2. การเคลื่อนไหวทางสังคม	3.50	.383	มาก	2
3. แรงจูงใจทางการเมือง	3.44	.415	มาก	4
4. การเคลื่อนไหวทางการเมือง	3.46	.377	มาก	3
ภาพรวม	3.48	.395	มาก	

จากผลที่ได้ พบว่า ระดับของปัจจัยรูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.52) การเคลื่อนไหวทางสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.50) การเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.46) และด้านแรงจูงใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 3.44) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง ของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

การประเมินโมเดลเชิงโครงสร้าง (Structural Model Assessment)

ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง เบื้องต้นผู้วิจัยทำการทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ขององค์ประกอบทำนายที่จะต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (VIF) ควรมีค่าต่ำกว่า 5.00 (Hair et al., 2019) ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตัวแปร พบว่าองค์ประกอบทำนายมีค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวนระหว่าง 1.229–1.901 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดหมายความว่า โมเดลสมการโครงสร้างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ไม่เกิดปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุขององค์ประกอบภายนอกผู้วิจัยจึงดำเนินการทดสอบน้ำหนักองค์ประกอบภายนอกและภายในต่อไป

การทดสอบน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (Outer Loadings)

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการทดสอบความเที่ยงและน้ำหนักองค์ประกอบของเครื่องมือในโมเดลการวัด

	Loadings	Cronbach Alpha	Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A)	Joreskog's rho (ρ_c)	AVE
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม (BSU)		0.789	0.801	0.863	0.612
B1	0.709				
B2	0.838				
B3	0.777				
B4	0.801				
การเคลื่อนไหวทางสังคม (SM)		0.763	0.768	0.849	0.585
S1	0.807				
S2	0.783				
S3	0.763				
S4	0.703				
แรงจูงใจทางการเมือง (PM)		0.799	0.831	0.865	0.617
P1	0.768				
P2	0.826				
P3	0.752				
P4	0.793				
การเคลื่อนไหวทางการเมือง (PA)		0.744	0.745	0.808	0.584
A1	0.768				
A2	0.741				
A3	0.784				

จากผลของการตรวจสอบ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายนอก (Outer loadings) ตามตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบทุกตัวมีค่า มากกว่า 0.7 (Chin, 1998) Cronbach Alpha มีค่ามากกว่า 0.7 Dijkstra-Henseler's rho (ρ_A) มีค่ามากกว่า 0.7 Joreskog's rho (ρ_c) มีค่ามากกว่า 0.7 (Henseler & Schubert, 2024) และ ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (Average Variance Extract) มีค่ามากกว่า 0.5 (Fornell & Larcker, 1981) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าตัวแปรทั้งสี่ที่ใช้ในการศึกษานั้นมีความน่าเชื่อถือจึงทำการทดสอบในขั้นตอนต่อไป

การทดสอบความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity)

การทดสอบความตรงเชิงจำแนก คือ การทดสอบว่าตัวแปรสังเกตหรือตัววัดของ Construct หนึ่งจะต้องแยกขาดจากกันกับตัววัดของ Construct อื่น โดยมีการทดสอบ 2 ระดับคือ ระดับของตัวแปรแฝงและระดับตัวแปรสังเกตหรือข้อคำถาม (Item) ซึ่งการทดสอบระดับตัวแปรแฝงจะพิจารณาความตรงเชิงจำแนกด้วยเกณฑ์ Heterotrait-Monotrait Correlation Ratio (HTMT) และเกณฑ์ Fornell-Larcker (Fornell-Larcker Criterion) ส่วนการทดสอบ

ระดับตัวแปรสังเกตจะพิจารณาความตรงเชิงจำแนกด้วยเกณฑ์ค่าน้ำหนักไขว้ (Cross Loadings) โดยทำการทดสอบความตรงเชิงจำแนกจากประเมินโมเดลการวัดครั้งสุดท้าย ดังนี้

1. เกณฑ์การวัดความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) วัดด้วยเกณฑ์ Heterotrait-Monotrait Correlation Ratio (HTMT)

ตารางที่ 3 เกณฑ์การวัดความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) วัดด้วยเกณฑ์ Heterotrait-Monotrait Correlation Ratio (HTMT)

	BSU	PA	PM	SM
BSU				
PA	0.679			
PM	0.294	0.532		
SM	0.700	0.723	0.488	

การทดสอบความตรงเชิงจำแนกในระดับตัวแปรแฝง Heterotrait-Monotrait Correlation Ratio (HTMT) จะพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์การเปรียบเทียบเป็นคู่ ๆ ระหว่างตัวแปรแฝง โดยต้องมีค่าสหสัมพันธ์น้อยกว่า 1 ซึ่งหากมากกว่า 1 จะแสดงว่าตัวแปรมีความขาดการเที่ยงตรงเชิงจำแนก จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรไม่มีตัวไหนมีค่าเกิน 1 ซึ่งถือว่าผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

2. เกณฑ์ของ Fornell-Larcker (Fornell-Larcker Criterion) การทดสอบความตรงเชิงจำแนกในระดับตัวแปรแฝง จะพิจารณาจากค่ารากที่สองของความแปรปรวนที่สกัดได้เฉลี่ย ($\sqrt{AVE}$) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวกับค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงอื่นในโมเดล (Fornell & Larcker, 1981) จากตารางที่ 4 พบว่าค่า $\sqrt{AVE}$ ของตัวแปรแฝงแต่ละตัวในงานวิจัยนี้ มีค่ามากกว่าค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงนั้นกับตัวแปรแฝงอื่นในโมเดลยกกำลังสอง ซึ่งแสดงว่าตัวชี้วัดของตัวแปรแฝงแต่ละตัวของงานวิจัยนี้มีความตรงเชิงจำแนกเพียงพอ โดยตัวชี้วัดของ construct หนึ่งจะแยกขาดจากกันกับตัววัดของ construct อื่น ๆ

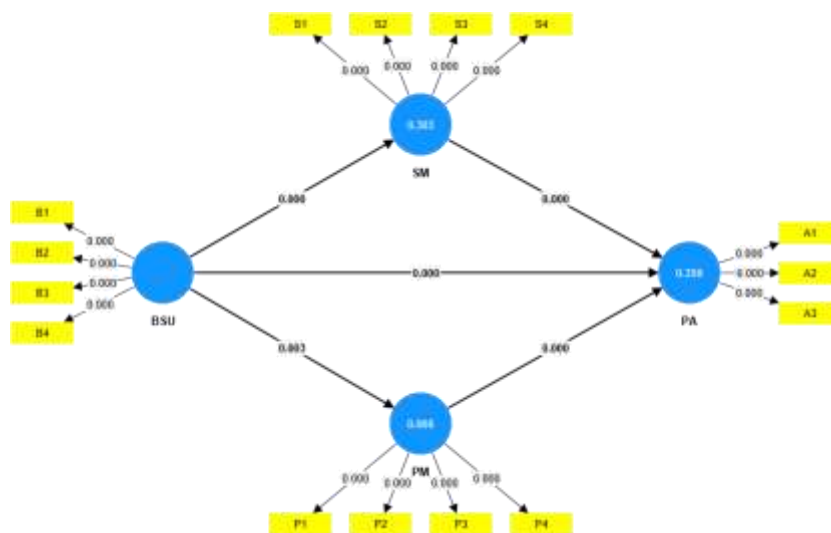
ตารางที่ 4 ค่าความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) วัดด้วยเกณฑ์ของ Fornell-Larcker (Fornell-Larcker Criterion)

	BSU	PA	PA	SM
BSU	0.783			
PA	0.488	0.765		
PM	0.257	0.397	0.785	
SM	0.550	0.506	0.397	0.765

3. ค่าน้ำหนักไขว้ (Cross Loadings) การทดสอบความตรงเชิงจำแนกในระดับตัวแปรสังเกตจะพิจารณาค่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงนั้นกับค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้กับตัวแปรแฝงอื่นในโมเดล ซึ่งตัวบ่งชี้แต่ละตัวของตัวแปรแฝงนั้น ๆ ควรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่าตัวแปรแฝงอื่น (Hair et al., 2019) โดยค่าน้ำหนักควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.70 (Lee et al., 2011) จากการตรวจสอบ พบว่า งานวิจัยนี้มี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงนั้น ๆ มีค่ามากกว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้กับตัวแปรแฝงอื่นในโมเดล ซึ่งอธิบายได้ว่าตัวแปรชี้วัดหรือข้อคำถามแต่ละข้อนั้นเป็นข้อคำถามเพื่อวัดแต่ละ Construct หรือตัวแปรแฝงแต่ละตัว

4. การคำนวณสัมประสิทธิ์การทำนาย (Coefficient Determinant) การวิเคราะห์ค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรต้นสามารถอธิบายได้จากสัดส่วนค่าความแปรปรวนของตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรแฝงภายในที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรต้น ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของตัวแปรแฝงภายใน R^2 หรือ R-Square โดยที่ R^2 ควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.25 จึงจะถือว่าตัวแปรต้นสามารถอธิบายค่าความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ จากผลการวิจัย พบว่าตัวแปรแฝง การเคลื่อนไหวทางสังคม (SM) และการเคลื่อนไหวทางการเมือง (PA) มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย ที่ 0.303 และ 0.359 ซึ่งสูงกว่า 0.25 ตามลำดับ แต่ตัวแปรต้น แรงจูงใจทางการเมือง (PM) มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ 0.066 ถือว่ามีอำนาจการทำนายในระดับต่ำ แสดงว่าตัวแปรต้นสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรแฝงดังกล่าวได้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตัวแบบอิทธิพลผ่านแบบสมบูรณ์ (Full Mediation Effect)
 หมายเหตุ: ค่าที่ปรากฏภายในตัวแปรแฝงคือค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2)

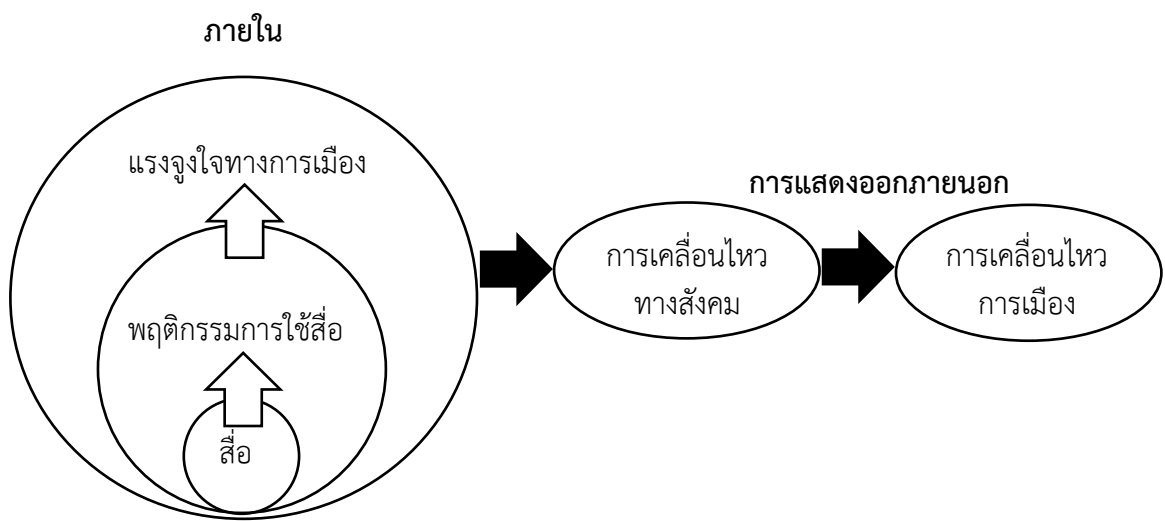
ตารางที่ 5 ผลการทดสอบการมีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ในโมเดลการการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสัมพันธ์	Expected sign	Path Coefficients	t-values	P-values
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่ง (BSU) →เคลื่อนไหวทางสังคม (SM)	+	0.289	4.917	0.000
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่ง (BSU) →แรงจูงใจทางการเมือง (PM)	+	0.257	2.943	0.003
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมส่ง (BSU) →การเคลื่อนไหวทางการเมือง (PA)	+	0.550	10.343	0.000
เคลื่อนไหวทางสังคม (SM)→การ เคลื่อนไหวทางการเมือง (PA)	+	0.219	4.239	0.000
แรงจูงใจทางการเมือง (PM) →การ เคลื่อนไหวทางการเมือง (PA)	+	0.260	4.116	0.000

*p<0.05

3. ผลการศึกษารูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จึงเกิดจากการที่ประชาชนมีพฤติกรรมในการใช้สื่ออยู่เสมอ ๆ จนทำให้เกิดแรงผลักดันจากภายใน คือแรงจูงใจทางการเมือง และเมื่อผู้คนเกิดแรงบันดาลใจ จะส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมให้เกิดการพูดการคิด อะไรวางอย่าง และส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวรวมตัวกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม การเคลื่อนไหวทางสังคม แรงจูงใจทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง อยู่ในระดับมาก ด้วยเหตุที่ประชาชนส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเสพสื่อข่าวสารต่าง ๆ อยู่เป็นกิจวัตรจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การที่ผู้คนบริโภคสื่อเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการให้ความสำคัญ และหลอมความคิดไปในทิศทางเดียวกันกับผู้ส่งสารมีความตั้งใจจะให้ผู้รับสารได้รับรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตตินันท์ วงษ์สุวรรณ และคณะ (2566) ที่พบว่า การสื่อสารทางการเมืองยุคดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวทางสังคมในหลายรูปแบบโดยผ่านเครื่องมือ และเทคนิคที่ใช้ในการสื่อสารถือเป็นกลไกขับเคลื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางการเมืองไทยมาตั้งแต่สังคมโบราณ สังคมยุคเปลี่ยนผ่าน สู่สังคมยุคใหม่ สื่อสารทางการเมืองได้เข้ามามีบทบาทในการถ่ายทอด สืบสาน ขยาย ส่งต่อแนวความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากผู้สื่อสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งมีทั้งนักการเมืองกับนักการเมือง ประชาชนกับนักการเมือง รวมทั้งประชาชนกับประชาชน เกิดขึ้นในรูปแบบแสดงความเห็นเชิงสนับสนุนบ้าง วิพากษ์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนทัศนคติโต้ตอบ รวมทั้งใช้สร้างความแตกแยก เกลียดชัง อันเป็นผลมาจากการแสดงเจตจำนงทางการเมือง บนเครื่องมือสื่อสารทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ในหลากหลายช่องทางบนสื่อ Social Media อาทิ Youtube, Facebook Live, twitter และ Instagram ฯลฯ ที่สามารถใช้เพื่อประชาสัมพันธ์ (Public Relations) เพื่อสื่อสารทางการเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมายได้รับทราบ

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของในสังคมในปัจจุบัน เริ่มต้นจากผู้คนมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมไม่ว่าจะเป็นทางออนไลน์ หรือจากข่าวสารทั่วไปทำให้เกิดแนวความคิดร่วม หรืออารมณ์ร่วมไปกับข่าวสารที่ได้รับ จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้คนในหมู่่มาก สามารถสร้างเป็นแรงจูงใจและเกิดแรงบันดาลใจทางการเมืองจนในที่สุด เมื่อเกิดความคิดไปในทางเดียวกันก็จะเกิดการนัดหมายกันทำกิจกรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนในสังคมยุคดิจิทัล กำพล ดวงพรประเสริฐ และวิภาดา พรสกุลวานิช (2565) ให้ข้อเสนอว่า แรงจูงใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อตรวจสอบประเด็นทางการเมือง และแรงจูงใจในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อนำข้อมูลทางการเมืองไปสื่อสารกับผู้อื่นมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการอภิปรายทางการเมืองถึงแม้จะไม่มีอิทธิพลต่อความรู้ทางการเมือง แต่ก็ส่งผลให้เกิดความคล้อยตามเพราะพรรคการเมืองในปัจจุบันมีการครอบครองสื่อ และมีความสามารถในการส่งสารอยู่เป็นประจำต่อผู้ที่สนใจ ดังนั้นหากมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอ ๆ อาจทำให้เกิดการรับรู้ข่าวสารอยู่เป็นประจำ และการได้รับรู้รับฟังเป็นประจำจะทำให้เกิดความคิดไปในทิศทางเดียวกันได้

รูปแบบความเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร นั้นเกิดจากการอิทธิพลของสื่อออนไลน์ที่ประชาชนมีพฤติกรรมในการใช้อยู่เสมอ ๆ จนทำให้เกิดแรงผลักดันจากภายในส่งผลให้เกิดแรงจูงใจทางการเมือง และส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคมให้เกิดการพูดการคิด อะไรบางอย่าง จนนำไปสู่การเคลื่อนไหวรวมตัวกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chon & Park (2019) ที่พบว่า ประชาชนจะเกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองได้นั้น จะเกิดจากแรงกระตุ้นจากภายในที่เริ่มจากการที่มีพฤติกรรมในการรับข่าวสารโดยเฉพาะทางออนไลน์ เนื่องจากมีกระแสของข่าวสารอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ผู้คนรู้สึกมีส่วนร่วมตลอดเวลาจนในที่สุดจะนำตัวเองมาทำกิจกรรมเคลื่อนไหวร่วมกันในที่สาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ สามารถนำข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนไปใช้ในการวางแผนนโยบาย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย การสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่หลากหลาย และครอบคลุมสามารถสร้างพื้นที่สำหรับการแสดงออกของกลุ่มความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่าง ๆ ในสังคม อีกทั้ง

สามารถใช้ข้อมูลจากการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการสื่อสารและประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และกลุ่ม การเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือ รวมถึงการป้องกันที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพิจารณาขยายการศึกษาไปยังพื้นที่อื่น ๆ นอกเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้มุมมองที่ครอบคลุม มากขึ้นเกี่ยวกับรูปแบบการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในระดับประเทศ

2.2 ควรทำการเปรียบเทียบรูปแบบการเคลื่อนไหวของกลุ่มประชากรที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และ การศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.3 ควรทำการศึกษารูปแบบการเคลื่อนไหวในระยะยาว เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของ การเคลื่อนไหวทางการเมืองในอนาคต และผลกระทบต่อสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

กำพล ดวงพรประเสริฐ และวิภาดา พรสกุลวานิช. (2565). อิทธิพลของแรงจูงใจ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การอภิปราย ความรู้และความสามารถ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในประเทศไทย. **วารสาร บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 16(2), 1–19.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2566). ประชากรทะเบียนราษฎร จำแนกรายเพศ ปีงบประมาณ 2566 กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2567 จาก <https://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-all/changwat?year=2023&cw=10>

กิตตินันท์ วงษ์สุวรรณ, สรวิต พรหมลี, กันยรัตน์ ไมรัตน์, และปิรัช อยู่รักษาติ. (2566). อิทธิพลการสื่อสารทาง การเมืองยุคดิจิทัลกับการเคลื่อนไหวทางสังคม. **วารสารปัญญา**, 30(3), 158–171.

ณัฐพล ดีโต. (2564). โซเชียลมีเดียกับการเคลื่อนไหวทางสังคม: กรณีศึกษากิจกรรมคาร์ม็อบภาคเหนือ พ.ศ. 2564. ใน **การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 17 ปีการศึกษา 2565 (หน้า 65-76)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

พีระพงศ์ สุจริตพันธ์, และวายุภักษ์ ทาบุญมา. (2566). การสื่อสารทางการเมืองของรัฐบาล: กระบวนการสื่อสารและ ปัญหาการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อใหม่ (NEW MEDIA) ในสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา. **Journal of Modern Learning Development**, 8(5), 305–319.

สิโรธร มีปราชญ์สม, สุภาภรณ์ ศรีดี, และวิทยาธร ท่อแก้ว. (2564). การสื่อสารในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมใน รูปแบบแฟลชม็อบของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมือง และการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อนุสร หงษ์ขุนทด. (2559). **Social Movement “การเคลื่อนไหวทางสังคม”**. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2567 จาก <http://krukob.com/web/social-movement>

แอมเนสตี้. (2560). **Socail Movement คืออะไร? ทำไมถึงสำคัญ?**. สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2567 จาก <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/47/>

References

Azzimonti, M., & Fernandes, M. (2023). Social Media Networks, Fake News, and Polarization. **European Journal of Political Economy**, 76(2), 1–15.

Busetto, L., Wick, W., & Gumbinger, C. (2020). How to use and Assess Qualitative Research Methods. **Neurological Research and Practice**, 2(14), 1–10.

- Chaffey, D. (2024). **Global Social Media Statistics Research Summary 2024**. Retrieved on September 5, 2024 from <https://www.smartinsights.com/social-media-marketing/social-media-strategy/new-global-social-media-research/>
- Chin, W. W. (1998). **The Partial Least Squares Approach to Structural Equation Modeling**. In G. A. Marcoulides, *Modern methods for business research* (pp. 295–336). Lawrence Erlbaum Associates.
- Chon, M.-G., & Park, H. (2019). Social Media Activism in the Digital Age: Testing an Integrative Model of Activism on Contentious Issues. **Journalism & Mass Communication Quarterly**, **97**(1), 72–97. <https://doi.org/10.1177/107769901983589>
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. **Psychometrika**, **16**(1), 297–334.
- Dey, S. K., & Dey, S. (2024). Identity, Social Media, and Online Political Activism. **SSRN**, **6**(4)1–34. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4703365>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error. **Journal of Marketing Research**, **18**(1), 39–50. <https://doi.org/10.2307/3151312>
- Gopal, I. (2023). **Political Activism and Social Media**. Dissertation Political Science & Social Data Analytics University of Warwick, Penn State University.
- Hair, J. F., Black, W., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate Data Analysis: A Global Perspective**. Upper Saddle River.
- Hair, J. F., Risher, J. J., Sarstedt, M., & Ringle, C. M. (2019). When to use and how to Report the Results of PLS-SEM. **European Business Review**, **31**(1), 2–24. <https://doi.org/10.1108/EBR-11-2018-0203>
- Henseler, J., & Schuberth, F. (2024). Should PLS Become Factor-based, or Should CB-SEM Become Composite-based? Both!. **European Journal of Information Systems**, **12**(4) 1–13.
- Lee, L., Petter, S., Fayard, D., & Robinson, S. (2011). On the use of Partial Least Squares Path Modeling in Accounting Research. **International Journal of Accounting Information Systems**, **12**(4), 305–328. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2011.05.002>
- Pleyers, G. (2023). For a Global Sociology of Social Movements. Beyond Methodological Globalism and Extractivism. **Globalizations**, **21**(1), 183–195. <https://doi.org/10.1080/14747731.2023.2173866>
- Rice, N. M., Horn, B. D., Luther, C. A., Borycz, J. D., Allard, S. L., Ruck, D. J., Bentley, A. R. (2022). Monitoring Event-driven Dynamics on Twitter: a Case Study in Belarus. **Springer Link**, **16**(36), 1-17.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity. **Tijdschrift Voor Onderwijs Research**, **2**(7), 49–60.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). **A beginner's Guide to Structural Equation Modeling**. Taylor and Francis Group.
- Volk, S. (2022). Far-right digital Activism During and Beyond the Pandemic. **Ethnologia Polona**, **8**(43), 99–114.

คณะผู้เขียน

ดร.สิปปณรงค์ กาญจนวงศ์ไพศาล

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถ.อุททองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300

e-mail: Sipnarong.ka@ssru.ac.th

รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา ศรีสอน

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขที่ 1 ถ.อุททองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300

e-mail: wijitra.sri@ssru.ac.th